

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 17P/93/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623204569
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Komár
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2023:7623204569.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Juraj Komár, v právnej veci maloletého dieťaťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom u otca, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, C. a otec A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, C. v konaní o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloletú A. B., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený a povinný mal. dieťa zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

II. Matka je povinná prispievať na výživu mal. A. B., nar. XX.X.XXXX výživným vo výške 50 eur mesačne počnúc od 7.9.2023 do budúca, ktoré výživné je matka povinná uhrádzať k rukám otca, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred.

III. Dlh na výživnom na maloletú A. B., nar. XX.X.XXXX za obdobie od 7.9.2023 do 30.11.2023 vo výške 150 eur je matka povinná splácať v mesačných splátkach vo výške 15 eur mesačne popri bežnom výživnom vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh na výživnom.

IV. Styk matky s mal. A. B. sa neupravuje.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ (ďalej aj ako otec) sa návrhom doručeným dňa 7.9.2023 domáhal zverenia maloletej A. do jeho osobnej starostlivosti a určenia výživného zo strany matky vo výške minimálneho zákonného výživného, ktoré bude matka uhrádzať k rukám otca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od podania návrhu.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že matka sa o mal. dcéru nezaujíma, v nadmernej miere požíva alkoholické nápoje, preto boli mal. deti umiestnené v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu. Dcéra je v otcovej starostlivosti od útleho veku, tento jej zabezpečuje základné potreby, maloletá si riadne plní povinnú školskú dochádzku. Okrem mal. A. má navrhovateľ v osobnej starostlivosti zverenú ďalšiu dcéru B. B., nar. XX.XX.XXXX (rozsudkom tunajšieho súdu č. 15P/278/2022).

3. Z predložených listinných dôkazov vyplynulo nasledovné:

4. Uznesením č.k. 17P/93/2023-14 zo dňa 14.9.2023 súd maloletej na jej zastupovanie za kolízneho opatrovníka ustanovil Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

5. Zo správy úradu práce vyplynulo, že navrhovateľovi je poskytovaný prídavok na jeho dve ďalšie mal. deti (mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, mal. F. B., nar. XX.X.XXXX) v sume 120 eur. Matka maloletej poberá prídavok na dieťa od 1.4.2023 v sume 20 eur mesačne na mal. F. D., nar. X.X.XXXX a A. B., nar. XX.X.XXXX. Matka maloletej má ukončenú základnú školu, je bez vzdelania, nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Z úradu menovaným nie sú vyplácané žiadne štátne sociálne dávky, peňažné príspevky, nie sú ani poberateľmi pomoci v hmotnej núdzi.

6. Zo správy Sociálnej poisťovne vyplynulo, že navrhovateľ nepoberal nemocenské dávky, dávky v nezamestnanosti ani žiaden druh dôchodku. Matka maloletej poberala v období od 1.1.2023 – 10.8.2023 iba sirotsky dôchodok vo výške 453,60 eur – exekučné zrážky 151,20 eur.

7. Zo správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov v rodine vyplývalo, že mal. A. vyrastá od útleho veku v domácnosti otca. Menovaný býva s mal. v spoločnej domácnosti s družkou a s ich dvomi mal. deťmi A. B., nar. XX.XX.XXXX a F. B., nar. XX.XX.XXXX. Okrem týchto detí má otec v svojej starostlivosti mal. dcéru B. B., nar. XX.XX.XXXX. V čase vykonaných návštev bolo v domácnosti vždy upratané a navarené, celková kultúra a hygiena domácnosti sú na primeranej úrovni. Mal. A. je žiačkou 5. ročníka ZŠ s MŠ C., je zdravá, spokojná v domácnosti otca, nie sú s ňou žiadne výchovné problémy. Príjmom do rodiny sú prídavky na deti a príjem otca z príležitostných brigád. Matka býva s terajším partnerom v rodinnom dome svojej matky, pričom celková kultúra bývania a hygiena sú na nízkej úrovni, úroveň materiálneho a hygienického vybavenia domácnosti zodpovedá dlhodobej odkázanosti dospelých členov rodiny. Matka požíva alkoholické nápoje, k situácii, ktorá v rodine nastala sa stavia pasívne. V rodine matky boli dlhodobo vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, avšak počas spolupráce nenastala žiadna zásadná pozitívna zmena, s pribúdajúcimi deťmi skôr mala zhoršujúci charakter. Matka si neplnila svoje základné rodičovské povinnosti, svojim zaužívaným spôsobom života nevhodne ovplyvňovala celý chod domácnosti, čo negatívne vplývalo na zdravý vývin maloletých detí. Matke boli postupne mal. deti vyňaté z jej prirodzeného prostredia. Z predchádzajúceho vzťahu matky s nebohým partnerom pochádzajú mal. deti: C., nar. XX.X.XXXX, G., nar. XX.X.XXXX a F., nar. X.X.XXXX. U mal. F. nebolo potrebné umiestnenie, prihládajúc na jej vek a ukončenú povinnú školskú dochádzku. U ďalšieho dieťaťa matky, H. D., nar. XX.XX.XXXX, bola rozsudkom tunajšieho súdu č. 12P/14/2019 zo dňa 4.3.2019 nariadená ústavná starostlivosť. Zo súčasného vzťahu matky pochádzajú mal. F. I., nar. XX.X.XXXX a mal. F. D., nar. XX.X.XXXX. Vzhľadom k uvedenému boli mal. deti - G. D., C. D., F. I., a F. D. právoplatným uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves č. 4P/277/2022 zo dňa 2.11.2022 umiestnené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Nová Ves.

8. Z pripojeného spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 15P/278/2022 mal súd za preukázané, že rozsudkom č.k. 15P/278/2022-32 zo dňa 17.3.2023, právoplatným dňa 13.4.2023 bola schválená rodičovská dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. B. B., nar. XX.X.XXXX, ktorá bola zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná vyživovacou povinnosťou v sume 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa počnúc právoplatnosťou rozsudku.

9. Súd vo veci vytýčil termín pojednávania, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, oboznámením sa s vyššie uvedenými listinnými dôkazmi a rozhodol vo veci samej. Na pojednávanie sa nedostavila matka, ktorá svoju neprítomnosť žiadnym spôsobom neospravedlnila.

10. Z výpovede otca vyplynulo, že tento trvá na podanom návrhu, pričom nevie, kde sa matka maloletej nachádza, matka zo spoločnej domácnosti odišla pred 7 rokmi, o dieťa neprejavuje žiaden záujem, otec sa u maloletej stará od malička, so starostlivosťou mu pomáha jeho družka, ktorú maloleťá nazýva mamou. Je zamestnaný v Žiline, je v skúšobnej dobe, chodí tam na 25 dní, jeho príjem je 420 eur mesačne a v domácnosti uhrádza stravu a oblečenie.

11. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní vyplynulo, že matka žiadnym spôsobom svojej dcére nezabezpečuje výchovu a výživu, preto je potrebné návrhu vyhovieť a matku zaviazat' vyživovacou povinnosťou v sume 50 eur mesačne.

12. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. V čase vyhlásenia tohto rozsudku suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 36,80 eur mesačne na jedno dieťa.

20. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

21. Podľa § 111 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje aj o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletého.

22. Na základe takto vykonaného dokazovania a z listinných dôkazov, ktoré boli vykonané počas pojednávania vyplynulo, že otec sa v čase podania návrhu osobne stará o maloletú dcéru, je poberateľom prídavku na dieťa a medzičasom sa zamestnal, dovtedy si brigádne privyrábal. Matka je nezamestnaná, toho času bez príjmu, poberateľka prídavku na dieťa, o dieťa sa nestará a neprispieva na jeho výživu. Matka v priebehu konania nereagovala na výzvy súdu, bola pasívna a nezúčastnila sa pojednávania.

23. Po zohľadnení dôkazov súd prvým výrokom zveril maloletú do osobnej starostlivosti otca, nakoľko tento disponuje osobnostnými aj materiálnymi predpokladmi pre zabezpečovanie osobnej starostlivosti o dieťa, pričom matka nevie maloletej zabezpečiť dostatočnú starostlivosť. V konaní bolo preukázané, že rodičia dlhodobo nežijú v spoločnej domácnosti, starostlivosť o maloleté dieťa od jeho narodenia zabezpečuje výlučne navrhovateľ, o dieťa je zo strany otca riadne postarané, má zabezpečené bytové podmienky a prostredie, v ktorom je vychovávané spĺňa kritéria na jeho zdravý vývin. Počas šetrenia neboli zo strany kólfzneho opatrovníka v starostlivosti o dieťa zistené žiadne nedostatky. Súd mal

aj z pripojeného spisu (15P/278/2022) za preukázané, že matka si dlhodobo neplní svoje základné rodičovské povinnosti vo vzťahu k svojim maloletým deťom vrátane mal. A.. O maloleté dieťa dlhodobo nejavi žiaden záujem, neprispieva na jeho výživu a aj napriek vykonaným opatreniam zo strany úradu k žiadnej pozitívnej zmene nedošlo, o čom svedčí aj ich odňatie a umiestnenie do ústavnej starostlivosti, pričom aj mal. B. B., nar. XX.X.XXXX pochádzajúca zo vzťahu matky a navrhovateľa bola zverená do osobnej starostlivosti otca.

24. V otázke určenia výživného zo strany matky, súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. V súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami súd určil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej vo výške 50 eur mesačne a priznal viac ako to požadoval navrhovateľ, nakoľko súčasná výška minimálneho výživného nie je spôsobilá na pokrytie výživy a základných potrieb dieťaťa vo veku 9 rokov. Súd má za to, že je v schopnostiach a možnostiach matky sa zamestnať za minimálnu mzdu či si privyrábať brigádami.

25. Nakoľko súd matku zaviazal plnením vyživovacej povinnosti od podania návrhu, vznikol matke do dňa rozhodovania o tomto nároku nedoplatok na výživnom za obdobie od 7.9.2023 do 30.11.2023 vo výške 150 eur (50 eur x 3 mesiace), ktorý súd povolil matke splácať v mesačných splátkach po 15 eur, ktoré je povinná platiť popri bežnom výživnom, pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia, čo i len jednej z nich, berúc do úvahy finančnú situáciu matky, ktorá je dobrovoľne nezamestnaná a momentálne bez príjmu.

26. Styk matky s maloletou dcérou súd neupravil z dôvodu, že navrhovateľ styk nežiadal upraviť a matka v priebehu konania takýto návrh nepodala.

27. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

29. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že náhradu trov nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko súd nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
(§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.